

Situacións de aprendizaxe

Fagamos da paz algo viral

Terceiro ciclo de primaria

Fagamos da paz algo viral é unha proposta educativa desenvolvida por © ONGD SED 2026. Este material está baixo licencia Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0.

Elaborado por: comisión de ETCG de ONGD SED integrada por Ana Martín Bautista, Cristian Gómez Martín, Florencia Agustina Bulacio Vaira, Izaskun Adot Larumbe e Tania Díaz Basurdo, co apoio da coordinadora de proxectos, Ana Fernández Moya e Beatriz de la Banda Velázquez, membro da comisión permanente.

Revisión técnica por: Nuria Salvatierra Villada, Jesús Rojas Aguilar, Rocío Rodríguez Rueda, Esther Lechado Hurtado, Coral de la Camara García, Teresa Rodríguez Pérez de Ayala, Isabel de la Cruz Sierra, Agnola Soler Ortiz, Inmaculada LLacer Moreno Auriolos, M.^a del Carmen Millán Herrera, equipo docente do Colexio Marista de Sevilla.

Deseños de: Zootropo Studio.

Maquetación por: Victoria Daima, responsábel de Comunicación de ONGD SED.

Contextualización e conexión co ODS 16

O ODS 16 promove sociedades pacíficas, inclusivas e seguras. Moitas veces compartimos vídeos, memes ou comentarios sen pensar demasiado no xeito en que poden afectar a outras persoas.

Esta situación de aprendizaxe busca que o alumnado reflexione sobre como participa en internet e comprenda que tamén pode “facer da paz algo viral”, compartindo mensaxes baseadas no respecto, na empatía e no coidado. A proposta vincúlase coa campaña de SED “Fagamos da paz algo viral”.

Vinculación con SED e referentes de paz

SED traballa a cultura de paz desde a Educación Transformadora para a Cidadanía Global, promovendo a convivencia, a prevención da violencia e a resolución pacífica dos conflitos.

A través das súas campañas educativas e de proxectos internacionais, SED promove espazos seguros onde a infancia e a mocidade aprendan a resolver conflitos de forma pacífica, previr a violencia e construír relacións de coidado. Este traballo desenvólvese tanto en centros educativos de España como en proxectos internacionais vinculados á educación, á convivencia e á protección da infancia.

Esta SdA tamén conecta con algúns referentes internacionais traballados no documento base da campaña, como Greta Thunberg, exemplo de participación xuvenil e esixencia de responsabilidade institucional; Óscar Romero, referente na defensa da dignidade humana fronte á violencia; e Malala Yousafzai, defensora do dereito universal á educación e dos dereitos da infancia.

As súas traxectorias axudan a comprender que a paz implica compromiso, participación e defensa activa dos dereitos humanos.

SdA 1: Que é o que se fai viral? (1h)

Obxectivos

- Comprender que é un contido viral.
- Identificar mensaxes de odio e mensaxes de paz.
- Desenvolver pensamento crítico ante a información.

Recursos

- Vídeo educativo (Primaria).
- Tarxetas impresas con mensaxes positivas, negativas e ambiguas.

Actividade

Activación

- Que significa que algo se faga viral?
- Que cousas se fan virais?
- Por que algunhas cousas se comparten máis ca outras?
- Exemplos: TikTok, memes, vídeos.

2. Visionado do vídeo de primaria

- Que mensaxe transmite?
- Que quere o vídeo que fagamos?
- Cres que todo o que se fai viral é bo? Por que?
- Que pasaría se se fixese viral algo negativo?
- Algunha vez viches algo que lle facía dano a alguén?
- Que pasa se compartimos algo sen pensar?
- Que tipo de cousas compartides vós?
- Podemos facer viral algo positivo? Como?

3. Análise de mensaxes

Divídese o alumnado por grupos e repártense tarxetas con mensaxes positivas e mensaxes negativas. Teñen que responder a estas preguntas:

- A quen beneficia esta mensaxe?
- A quen lle pode facer dano?
- Que pasaría se moitas persoas a comparten?

Tarxetas de paz

 Hoxe imos tentar que ningunha persoa se sinta soa. Fagamos da paz algo viral	 Todas as persoas somos diferentes e iso está ben. Fagamos da paz algo viral	 Se alguén comete un erro, axudámoslle. Fagamos da paz algo viral	 Non pasa nada por pensar distinto. Fagamos da paz algo viral
 Axúdoche con iso? Fagamos da paz algo viral	 Podémolo resolver falando. Fagamos da paz algo viral	 Comparte algo que che faga feliz hoxe. Fagamos da paz algo viral	 Hoxe aprendín algo novo grazas ao meu compañeiro/a. Fagamos da paz algo viral
 Que ben che saíu! Fagamos da paz algo viral	 Todos e todas podemos participar. Fagamos da paz algo viral	 Se non estás de acordo, podes dicilo con respecto. Fagamos da paz algo viral	 Ninguén debería quedar fóra do xogo. Fagamos da paz algo viral

Tarxetas daniñas

**Non paga a
pena que
este aquí.**

Fagamos da paz algo viral

**Non xogues
con el, é
raro...**

Fagamos da paz algo viral

**Se non fas
isto, non es do
noso grupo.**

Fagamos da paz algo viral

**Mira como
fala, que
ridícula.**

Fagamos da paz algo viral

**Non lle
digades nada,
que non se
decate.**

Fagamos da paz algo viral

**Ninguén quere
estar contigo.**

Fagamos da paz algo viral

**Mellor non
convidala.**

Fagamos da paz algo viral

**Se non
pensas coma
nós, vaite.**

Fagamos da paz algo viral

**Imos gravalo
para facerlle
burla.**

Fagamos da paz algo viral

**Mira que
desastre fixo.**

Fagamos da paz algo viral

**Non vale para
nada.**

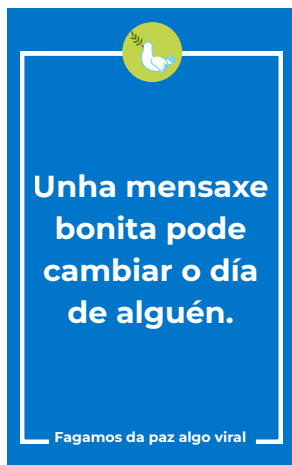
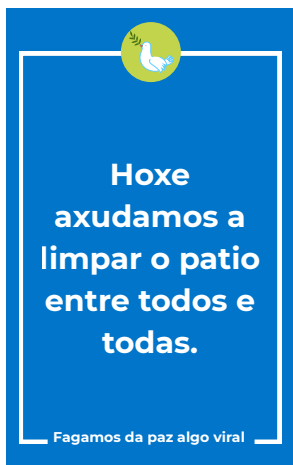
Fagamos da paz algo viral

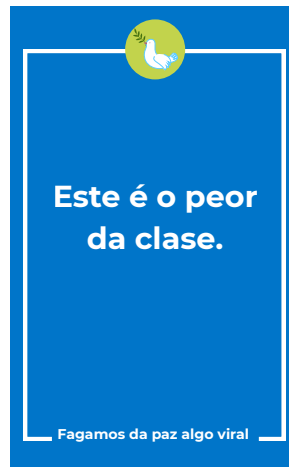
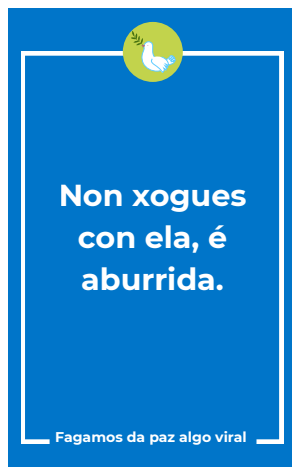
**Comparte
este vídeo
para que
todos rían.**

Fagamos da paz algo viral

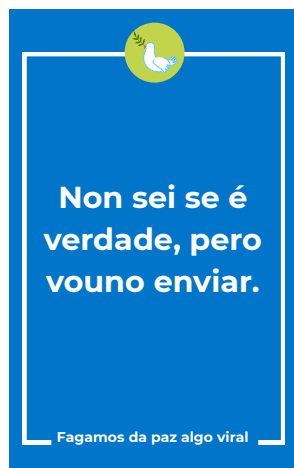
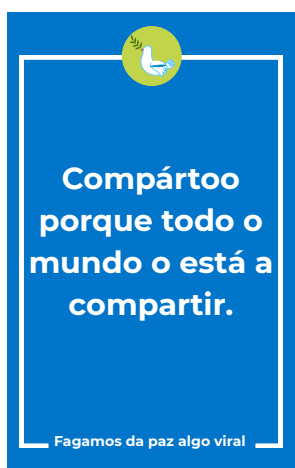
Tarxetas para facer viral

Tarxetas para bloquear

Tarxetas para analizar

4. Dinámica: Compartir ou non compartir

Lense mensaxes e teñen que responder se as compartirían ou non.

Por que si / por que non?

Como se sentiría a persoa?

Que pode pasar despois?

Diríáslllo á cara?

5. Peché

Se nós fixésemos da paz algo viral... que compartiríamos? Pídeselles que vaian compartindo:

Eu fago da paz algo viral cando...

Pódese propor un compromiso da clase, un reto para esta semana:

Non deixar a ninguén só no recreo.

Axudar a alguén cada día.

Dicir algo positivo a unha persoa distinta cada día.

Defender a alguén se vemos unha inxustiza.

Traballar en grupo sen discutir.

Avaliación

A avaliación oríentase a observar como o alumnado identifica mensaxes que xeran dano ou coidado e como reflexiona sobre a súa propia participación na contorna dixital e na convivencia da aula.

Instrumentos de avaliación:

- Observación directa.
- Participación en debates e dinámicas.
- Tarxetas de análise.
- Reflexións orais do peche.
- Compromisos ou retos de aula.

Rúbrica de avaliación

Criterios de avaliación	Logrado	En proceso	Precisa apoio
Comprende que é un contido viral	Explica que significa e pon exemplos positivos e negativos.	Comprende parcialmente o concepto, pero precisa axuda con algúns exemplos.	Ten dificultades para comprender como se difunden os contidos.
Identifica mensaxes de paz e mensaxes que fan dano	Diferencia mensaxes respectuosas de mensaxes ofensivas ou excluíntes.	Identifica algunhas mensaxes axeitadas e inadecuadas, aínda que ás veces ten dúbidas.	Ten dificultades para distinguir mensaxes positivas e negativas.
Reflexiona sobre as consecuencias de compartir contidos	Recoñece como poden afectar as mensaxes a outras persoas.	Comprende algunhas consecuencias, pero precisa apoio para afondar.	Non relaciona as mensaxes coas súas posibles consecuencias.
Participa respectando as opinións dos demais	Escoita, participa e respecta quendas e opinións.	Participa xeralmente de forma adecuada, aínda que ás veces interrompe ou cústalle escoitar.	Ten dificultades para participar de forma respectuosa.
Propón accións para “viralizar a paz”	Propón ideas positivas para mellorar a convivencia e coidar aos demais.	Propón algunhas accións, aínda que precisa apoio para conxuntalas/concretalas.	Ten dificultades para identificar accións positivas ou de coidado.
Utiliza unha linguaxe respectuosa durante as actividades	Utiliza unha linguaxe axeitada e respectuosa.	En ocasións utiliza expresións pouco axeitadas.	Utiliza frecuentemente expresións ofensivas ou pouco respectuosas.

SdA 2: “O que non vemos en Internet” (1h)

Contextualización e conexión co ODS 16

O ODS 16 promove sociedades pacíficas e seguras, tamén na contorna dixital. Actualmente, moitos vídeos, rumores ou mensaxes compártense rapidamente nas redes sociais sen coñecer toda a información, podendo xerar conflitos, mofas ou situacións inxustas.

Esta situación de aprendizaxe busca axudar ao alumnado a reflexionar sobre como participa en internet, desenvolvendo pensamento crítico e aprendendo a deterse antes de opinar ou compartir contidos. A proposta vincúlase coa campaña de SED “Fagamos da Paz algo Viral”, que promove o respecto, a empatía e o coidado tamén nas redes sociais.

Obxectivos

- Comprender que a información que recibimos en internet pode ser parcial ou incompleta.
- Identificar que unha mesma situación pode verse de diferentes xeitos segundo a información dispoñible.
- Desenvolver pensamento crítico ante mensaxes, rumores, vídeos ou contidos virais.
- Aprender a deterse antes de opinar, reenviar ou xulgar.
- Valorar a importancia de escoitar varias versións e buscar información antes de compartir.
- Aprender a usar Internet de forma máis respectuosa e responsable.

Recursos

- Tarxetas impresas coa información de cada grupo A, B, C e D.
- Fichas con preguntas guía.
- Encerado.

Esta SdA divídese en **dúas sesións**:

Actividades sesión 1

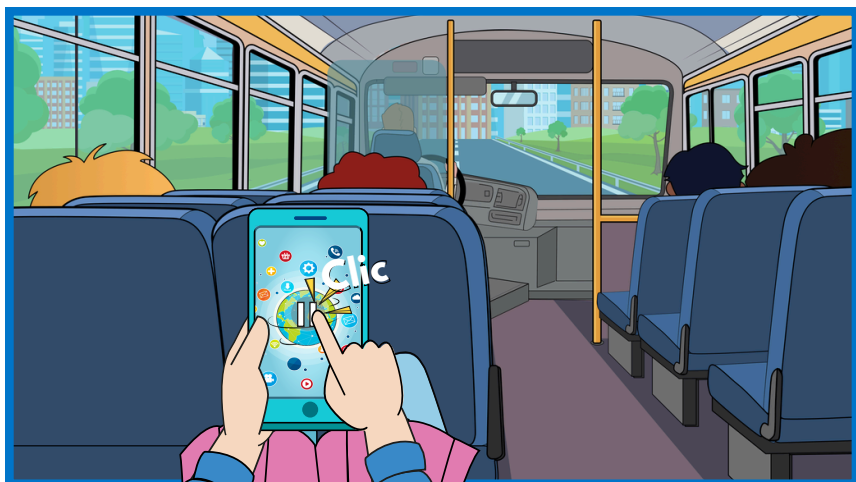
1. Preguntas guía:

- Sáelle a todos o mesmo contido en TikTok, YouTube ou videoxogos?
- Por que pensades que ás veces uns ven unhas cousas e outros ven outras?
- Todo o que aparece en internet é verdade?
- Que facedes cando vedes algo que vos sorprende moito?
- Que pasa cando moita xente opina sen coñecer ben unha situación?
- Como pode afectar iso a unha persoa ou a un grupo?

En internet **non sempre vemos toda a historia**. Ás veces vemos só unha parte e **esa parte pode facernos pensar cousas que non son de todo xustas ou verdadeiras**.

2. Dinámica: Realidade por partes

- Divídese a clase en 4 grupos.
- Todos reciben información sobre unha mesma situación.
- Cada grupo recibe unha tarxeta que só contén unha parte do acontecido.
- Non poden amosar a súa tarxeta ao resto de grupos.

O/A docente explica isto, sen máis datos:

“Compartiuse por varios grupos de clase un vídeo curto gravado no recreo. No vídeo vese a un alumno empurrando a outro e moitas persoas opinan rapidamente sobre o que pasou.”

Paso 1

Traballo en grupo pequeno

Cada grupo recibe a súa ficha e responden

- Que credes que pasou?
- Quen ten razón?
- Que pensades das persoas implicadas?
- Que habería que facer?

Preguntas específicas para cada grupo

Grupo A: O que se ve no vídeo

Grupo B: O que pasou antes.

Grupo C: O que pasou despois.

Grupo D: O que non se ve.

Paso 2

Paso 3

Posta en común en cada grupo

Cada grupo expón:

- que pensan que pasou
- quen ten razón
- que farían.

O/A docente vai recollendo no encerado o que achega cada un.

Reflexión

- Un vídeo curto non sempre conta toda a verdade.
- Unha mensaxe viral pode amosar só unha parte.
- Cando non coñecemos o contexto, podemos ser inxustos.
- Compartir ou comentar sen pensar pode agravar o conflito.
- Ás veces o máis importante é precisamente o que non vemos: o que pasou antes, o que sente a xente, o que ocorreu despois.

Paso 4

GRUPO A: O que se ve no vídeo

No vídeo vese a Marcos empurrando a Leo na ringleira do patio. Leo case cae. Varias persoas rín. O vídeo dura 7 segundos e remata aí. Nalgúns comentarios, varias persoas din: “Marcos sempre se mete en problemas”, “Que bruto”, “Pobre Leo”.

Preguntas:

- Quen parece actuar mal?
- Como credes que se sente Leo?
- Que comentarios vos parecen inxustos ou precipitados?

GRUPO B: O que pasou antes

Antes do momento gravado, Marcos levaba varios minutos dicíndolle a Leo que lle devolvese unha gorra que lle quitara para mofarse del. Leo corría dun lado a outro amosándolla a outros compañeiros mentres algúns rían. Marcos estaba enfadado e nervioso. Cando tentou recuperar a gorra, a situación rematou no empurrón que se ve no vídeo.

Preguntas:

- Cambia esta información o que pensabades?
- Segue a ser igual de fácil decidir quen “ten a culpa”?
- Que outras cousas ocorreron antes do vídeo?
- Que se perde cando só vemos o final?

GRUPO C: O que pasou despois

Despois do empurrón, unha profesora falou cos dous. Leo recoñeceu que collera a gorra para facer unha broma, pero dixo que non pensou que remataría así. Marcos dixo que estaba moi enfadado e que non debeu empurrar. Ambos pediron desculpas. Con todo, o vídeo xa circulara e varias persoas seguían dicindo que Marcos era agresivo e perigoso.

Preguntas:

- Que problema aparece aquí ademais do empurrón?
- Que pasa cando un vídeo segue circulando, aínda que a situación xa estea arranxada?
- É xusto seguir xulgando a alguén por un vídeo tan curto?
- Que dano poden facer os comentarios posteriores?

GRUPO D: O que non se ve

Marcos tivera unha mala mañá porque se riran del noutra clase. Leo tampouco estaba ben: levaba varios días intentando encaixar nun grupo novo e quería facer graza a outros compañeiros. Algunhas persoas compartiron o vídeo sen preguntar que pasara. Outras nin sequera estaban no recreo, pero opinaron igual.

Preguntas:

- Que partes importantes non saen nun vídeo curto?
- Por que é perigoso opinar sen estar alí?
- Pode haber emocións, historias ou problemas que non se vexan?
- Cedes que a xente comparte demasiado rápido?

Preguntas guía para a posta en común

Todos/as entendestes o mesmo?

Quen parecía ter razón ao principio? E agora?

Que cambiou cando coñecemos máis información?

Que non se vía no vídeo?

Que consecuencias tivo que se compartise tan rápido?

Pódese xulgar ben unha situación con apenas 7 segundos?

Que pasa cando nos falta contexto?

Que ocorre cando a xente comenta sen preguntar?

Pasouvos algunha vez que alguén sacase conclusións rápidas sobre algo?

Actividades sesión 2

1. Lembranza breve da sesión anterior.

2. **Dinámica:** Completa a historia.

O/A docente presenta casos breves e incompletos. O alumnado debe detectar que falta.

Caso 1: “Un grupo de alumnos foi castigado pola profesora.”

- Podemos dicir xa se é xusto ou inxusto?
- Que nos falta saber?
- A quenes teríamos que escoitar?

Caso 2: “Nun audio din que unha compañeira insultou a outra.”

- Sabemos se ocorreu de verdade?
- Quen o contou?
- Pode faltar contexto?
- Que deberíamos facer antes de crelo?

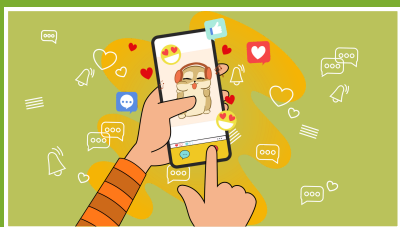
Caso 3: “Circula unha foto dun alumno que parece estarse a rir doutro.”

- Sabemos que estaba a pasar realmente?
- Podería ser un momento sacado de contexto?
- Que dano pode facer compartila?

3. **Reflexión:** que o alumnado entenda que non abonda con ver algo para comprendelo. Fai falta contexto, varias voces e tempo para pensar.

4. Peche

O/A docente propón unha rutina sinxela:

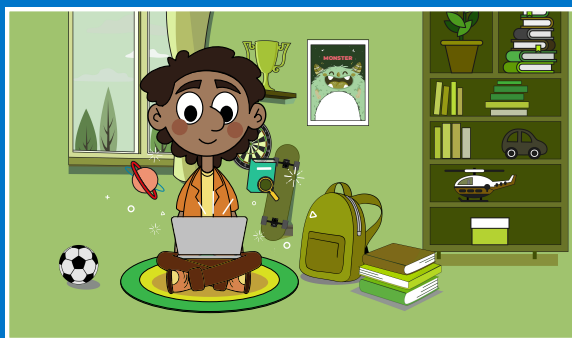
Para

Non reacciones rápido.

Pensa

Teño toda a información?

Pregunta

Que me falta saber?

Decide

Compártoo ou mellor non?

Cada alumno/a comparte:

- “Antes de compartir algo vou a...”
- “Hoxe aprendín que...”
- “A partir de agora tentarei...”

Avaliación

A avaliación oríentase a observar como o alumnado analiza a información que recibe en internet, reflexiona antes de opinar ou compartir contidos e comprende a importancia do contexto nos conflitos e mensaxes virais.

Instrumentos de avaliación:

Observación directa.
 Participación en debates e dinámicas.
 Traballo en grupos.
 Reflexións orais do peche.
 Respostas ás preguntas guía.
 Rutina final “PARA-PENSA-PREGUNTA-DECIDE”.

Rúbrica de avaliación

Criterios de avaliación	Logrado	En proceso	Precisa apoio
Comprende que en internet non sempre vemos toda a información	Identifica que un vídeo ou mensaxe pode amosar só unha parte da realidade.	Comprende parcialmente a importancia do contexto.	Ten dificultades para entender que pode faltar información.
Reflexiona antes de opinar ou compartir contidos	Plantéxase preguntas e analiza a información antes de sacar conclusións.	Ás veces reflexiona antes de opinar ou compartir.	Tende a sacar conclusións rápidas sen cuestionar a información.
Participa respectando as opinións dos demais	Escoita, participa e respecta diferentes puntos de vista.	Participa xeralmente de forma axeitada.	Ten dificultades para escoitar ou respectar outras opinións.
Identifica consecuencias de rumores ou mensaxes virais	Recoñece como poden afectar os comentarios ou rumores a outras persoas.	Comprende algunhas consecuencias, aínda que precisa apoio para afondar.	Ten dificultades para identificar o impacto dos rumores ou comentarios.
Propón formas responsables de actuar en internet	Propón accións respectuosas e responsables antes de compartir contidos.	Propón algunhas accións axeitadas.	Precisa axuda para identificar formas responsables de actuar.

Gustaríache compartir os resultados da aula?

Envíanos o material (fotos, vídeos e resumo da actividade)
a comunicacion@sedongd.org.

*Dende ONGD SED, publicaremos os traballos nos nosos canles só co obxectivo de
facer viral a paz e facer visible o impacto da campaña.*

Avalía o material!

Envíanos a túa opinión a través del seguinte [formulario](#).

*Dende a ONGD SED, trataremos os
datos só co fin de avaliar o impacto
da campaña, identificar e valorar as
posibilidades de mellora para
futuras accións.*

